हरनाम सिंह (मृत) आइनगत प्रतिनिधिमाने एवं अन्यमाने

बनाम

श्री हरभजन सिंह

अगष्ट 22,1991

[मदन मोहन पुञ्छि एवं के. रामस्वामी, न्यायमूर्त्तिद्वय]

देओानी कार्य्यविधि संहिता, 1908-- अधिनियम 15 (1) सहित पाठकरायाउथिबा धारा 148, पञ्जाब प्राक्-क्रयाधिकार अधिनियम एवं अनुच्छेद 136, भारतर संविधान, 1950--प्राक्-क्रयाधिकार पाइँ मामला -- आदेश 20, नियम 14 अनुयायी खारज होइछि-- प्राक्-क्रयाधिकार राशि जमा करिबा-- समय बृद्धि-- सर्वोच्च न्यायालयरे आवेदन द्वारा एहाकु उठायिब कि नाहिँ।

भारतर संविधान, 1950--अनुच्छेद 136--आवेदन--प्राक्-क्रयाधिकार राशि जमा--सर्वोच्च न्यायालयरे आवेदन द्वारा एहाकु उठायिब कि नाहिँ।

तिनि भाइ जुन् 25,1968 रे उत्तरदाताङ्क सहित चारोटि विक्रय कबला सम्पादन करिथिले। चतुर्थ भाइ, याहार आइनगत प्रतिनिधि हेउछन्ति आवेदनकारी, क्रेता-उत्तरदाताङ्क विरोधरे चारोटि प्राक्-क्रयाधिकार मकद्दमा दायर करिथिले एवं सेगुडिक अगष्ट 30,1970 रे किम्बा पूर्वरु प्राक्-क्रयाधिकार अर्थ प्रदान करिबा सर्त्तावली उपरे बिचारादेश प्रदान करायाइथिला।

बादी-प्राक्-क्रयाधिकारी-आवेदनकारीमाने प्राक्-क्रयाधिकार अर्थ ह्रास पाइँ जिल्ला बिचारपतिङ्क निकटरे चारोटि आवेदन दाखल करिथिले। प्राक्-क्रयाधिकारी मानङ्क द्वारा दाखल होइथिबा एक प्रार्थना उपरे बिचार करुथिबा न्यायालय द्वारा, बिचारादेश अनुयायी स्थिर होइथिबा परिमाण जमा पाइँ होइथिबा धार्य्य समयकु, परवर्त्ती निर्देश पर्य्यन्त बृद्धि करायाइथिला।

देओानी कार्य्यविधि संहितार आदेश 41 नियम 3 अनुयायी आवेदनगुडिकु पर्य्याप्त भावरे मुद्रिकरण नहेबा एवं सठिक् भावरे उपस्थापित होइनथिबा कारण पाइँ प्रत्याख्यान करायाइथिला।

तेबे पूर्वरु, 26.10.1970 रे, बादी-प्राक्-क्रीयाधिकारीमाने बैचारिक अदालतरे प्राक्-क्रीयाधिकार राशि जमा करिथिले।

प्राक्-क्रयाधिकारीमाने, प्राक्-क्रयाधिकारी बिचारादेश गुडिकु कार्य्यकारी करिबाकु अनुरोध करिथिले। क्रेता-- देणादार आपत्ति उठाइ कहिथिले ये बिचारादेश अनुयायी समान भावरे निर्द्धारित समय मध्यरे प्राक्-क्रीयाधिकार अर्थ जमा नकरिबा पाइँ मकद्दमा स्वयंचालित भावरे खारज होइयाइथिला।

एहि आपत्ति बैचारिक/निष्पादन अदालत द्वारा बलबत्तर होइथिला।

प्राक्-क्रयाधिकारी मानङ्क अनुरोधरे अपिलिय अदालतरे निष्पादन कार्य्य त्वरान्वित करिबा पाइँ आवेदनरे अनुमति दिआयाइथिला।

ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକକ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ପରବର୍ତ୍ତୀ ଆବେଦନରେ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତିଙ୍କ ମତକୁ ସମର୍ଥନ କରିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦୁଇଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ, କ୍ରେତା-ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଆପତ୍ତିକୁ ବଳବତ୍ତର ରଖି କହିଥିଲେ ଯେ ଏପରି କୌଣସି ବିଚାରାଦେଶ ନାହିଁ ଯାହାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇ ପାରିବ, ଯାହା ବିରୁଦ୍ଧରେ, ଏହି ଅଦାଲତଙ୍କ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଏହି ଆବେଦନ ଆଗତ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ ଦେୱାନୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାର ଧାରା **148** ଅନୁଯାୟୀ ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ସମୟ ବୃଦ୍ଧିରେ, ବିବାଦର ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇପାରିବ, କାରଣ ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କିମ୍ବା ଅନୁମୋଦିତ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ଅବଧି ସ୍ଥିର କିମ୍ବା ମଞ୍ଜୁର ହେବା ସମୟରେ ଏହା ସମ୍ପ୍ରସାରଣଯୋଗ୍ୟ ଥିଲା, ଯଦିଓ ମୂଳତଃ ସ୍ଥିର ହୋଇଥିବା କିମ୍ବା ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଥିବା ଅବଧି ସମାପ୍ତ ହୋଇସାରିଛି; ସମୟ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ପାଇଁ, ନ୍ୟାୟର ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହାର ପୂର୍ଣ୍ଣ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ଉଚିତ ।

ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଖାରଜ କରି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ,

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଛନ୍ତି ଯେ: **1.** ପଞ୍ଜାବ ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ଅଧିନିୟମ **15 (1)** ଅନୁଯାୟୀ, ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାରରେ ବିଚାରାଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରିବାପାଇଁ କୌଣସି ଆଇନ ନାହିଁ । ଯଦି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ବିଷୟ ଉପରେ ସମସ୍ତ ଅଧିକାର ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତି, ତେବେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଯେକୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ ମକଦ୍ଦମାଗୁଡ଼ିକର ବିଚାରାଦେଶ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମାପ୍ତ କରିବେ; ଯେଉଁ ମକଦ୍ଦମାଗୁଡ଼ିକ ଦେୱାନୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାର ଆଦେଶ **20** ନିୟମ **14** ଅନୁଯାୟୀ, ଅଗ୍ରାହ୍ୟ ପାଇଁ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଛି, ତାହା ସେମାନଙ୍କ ବରଖାସ୍ତ ମାମଲା ସହିତ ପ୍ରାୟତଃ ସମାନ ହୁଏ, ଏବଂ ଆଜି ବର୍ତ୍ତମାନ ମଧ୍ୟ ଏହିପରି ବିଚାରାଦେଶ ପାରିତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ।

2. କ୍ରେତାଙ୍କ ଆପତ୍ତି ବଳବତ୍ତର ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ, ଏବଂ ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାରୀ-ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଏହି ମାମଲାରେ ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ବିଚାରାଦେଶ ନପାଇ ବିଫଳ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜମା କରାଯାଇଥିବା ବିଚାରାଦେଶ ଅର୍ଥ, ଯଦି ପୂର୍ବରୁ ଉଠାଯାଇ ନାହିଁ, ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଠାଣ ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇପାରେ ।

ଆତ୍ମ ପ୍ରକାଶ ବନାମ ହରିୟାଣା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, **[1986] 1** ଏସସିଆର **399,** ମାମଲାକୁ ଅନୁସରଣ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଯୋଗଧ୍ୟାନ ବନାମ ବାବୁ ରାମ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, **[1983] 1** ଏସସିଆର **844** ଏବଂ *ଜଗତ ଧିଶ ଭାର୍ଗବ ବନାମ ଜବାହାର ଲାଲ ଭାର୍ଗବ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* **[1961] 2** ଏସସିଆର **918,** ମାମଲାକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର: ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 2266-69/1979

9.8.1978 ମସିହାରେ, ପଞ୍ଜାବ ଏବଂ ହରିୟାଣା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଏଲ. ପି. ଏ. ସଂଖ୍ୟା 576 ରୁ 579/1975 ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ରାୟରୁ ଏହି ଆବେଦନ ଆସିଛି ।

ହରବଂସ ଲାଲ ଏବଂ ଏମ. ଭି. ଗୋସ୍ୱାମୀ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ।

ଇକବାଲ ସିଂହ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା:

ଏଲ.ପି.ଏ. ସଂଖ୍ୟା 576-79/1975 ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ପଞ୍ଜାବ ଏବଂ ହରିୟାଣା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସାଧାରଣ ରାୟ ଏବଂ ବିଚାରାଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ, ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଏହି ଆବେଦନଗୁଡିକ ଆସିଛି।

ତିନି ଭାଇ, ଜୁନ୍ 25,1968 ରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିବା ଚାରୋଟି ବିକ୍ରୟ କବଲା ମାଧ୍ୟମରେ, ଜମିର କିଛି ଅଂଶ ହରଭଜନ୍ ସିଂଙ୍କୁ ବିକ୍ରି କରିଥିଲେ-- ସେ ଏଠାରେ ଉତ୍ତରଦାତା । 4ର୍ଥ ଭାଇ, ଉଜାଗର ସିଂହ, ଯାହାର ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ଏଠାରେ ଆବେଦନକାରୀ ଅଟନ୍ତି, କ୍ରେତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଚାରୋଟି ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକରେ, ଅଗଷ୍ଟ 30,1970 ମସିହାରେ କିମ୍ବା ତା 'ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଆଧାରରେ ବିଚାରାଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ଅର୍ଥ ହ୍ରାସ ପାଇଁ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତିଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ବାଦୀ-ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଚାରୋଟି ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଏକ ଆବେଦନ ଉପରେ ବୈଚାରିକ ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ବିଚାରାଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ପରିମାଣର ଜମା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଥିବା ସମୟକୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଥିଲା । ଶେଷରେ ଦେୱାନୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାର ଆଦେଶ 41, ନିୟମ 3 ଅନୁଯାୟୀ, ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଭାବରେ ମୁଦ୍ରିକରଣ ନହୋଇ ଏବଂ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇନଥିବା କାରଣ ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା । ତେବେ ଏହା ପୂର୍ବରୁ, ବାଦୀ-ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାରୀମାନେ, ତଥାପି, ସେମାନେ ନିଜେ ଅକ୍ଟୋବର 26,1970 ରେ ବୈଚାରିକ ଅଦାଲତରେ ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ରାଶି ଜମା କରିଥିଲେ ।

ସେମାନଙ୍କ ଆବେଦନ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ହେବା ପରେ, ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାରୀମାନେ, ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ବିଚାରାଦେଶକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ ଯାହା କ୍ରେତା-ଦେଣାଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆପତ୍ତି କରିବାକୁ ଆକର୍ଷିତ କରିଥିଲା । ଉଠାଯାଇଥିବା ପ୍ରାଥମିକ ଆପତ୍ତି ଥିଲା ଯେ ପ୍ରଶ୍ନରେ ଥିବା ବିଚାରାଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ସମାନ ଭାବରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ଅର୍ଥ ଜମା ନକରିବା ହେତୁ ମକଦ୍ଦମା ସ୍ୱୟଂଚାଳିତ ଭାବରେ ଖାରଜ ହୋଇଯାଇଥିଲା । କ୍ରେତାଙ୍କ ଯୁକ୍ତି, ଦେୱାନୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାର ଆଦେଶ 20, ନିୟମ 14, ଉପରେ ଆଧାରିତ ଥିଲା, ଯାହା ଅଧୀନରେ ଅଦାଲତ ଯେତେବେଳେ ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ଦାବିରେ ବିଚାରାଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ବିଚାରାଦେଶରେ ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ଅର୍ଥ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟରେ କିମ୍ବା ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ପଡିବ, ଯଦି ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନାହିଁ, ଏବଂ ଯଦି ଏହା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନାହିଁ, ତେବେ ମକଦ୍ଦମାକୁ ଖର୍ଚ୍ଚ ସହିତ ଖାରଜ କରାଯିବ । (କେବଳ ଆଦେଶ 21 ନିୟମ 14 ରେ ଯାହା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ତାହାର ଟିପ୍ପଣୀ କରାଯାଇଛି)। ବୈଚାରିକ ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରାଯାଇଥିବା ତାରିଖ ଯାହା ପୂର୍ବରୁ କୁହାଯାଇଛି, ତାହା ଅଗଷ୍ଟ 30,1970 ମସିହା ଥିଲା ଏବଂ ଅପିଲିୟ ଅଦାଲତଙ୍କ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ଉକ୍ତ ଅର୍ଥ ଜମା କରିବାର ସମୟକୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଥିଲା । ଅସ୍ୱୀକାର୍ଯ୍ୟ ଭାବେ, ଅଦାଲତ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଆଉ କୌଣସି ଆଦେଶ ପାରିତ କରିନଥିଲେ ଏବଂ ତେଣୁ ଉକ୍ତ ଅର୍ଥ ଜମା କରିବାର ଅବଧି ଅନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ପାଇଁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିଲା । ଏହି ଆପତ୍ତି ବୈଚାରିକ/ନିଷ୍ପାଦନ ଅଦାଲତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବଳବତ୍ତର ରହିଥିଲା । ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାରମାନଙ୍କ ଅନୁରୋଧ କ୍ରମେ ଅପିଲିୟ ଅଦାଲତରେ ଆଗତ ଆବେଦନ ଉପରେ, ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତି ବିପରୀତ ମତ ପୋଷଣ କରି, ନିଷ୍ପାଦନ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଛନ୍ତି । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଜଣେ ବିଦ୍ୱାନ ଏକକ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଆବେଦନରେ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତିଙ୍କ ମତକୁ ବଳବତ୍ତର ରଖିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ଦୁଇଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠ,ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଆବେଦନରେ, ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତି ଏବଂ ଏକକ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ମତକୁ ଓଲଟାଇ, କ୍ରେତାଙ୍କ ଆପତ୍ତିକୁ ବଜାୟ ରଖି କହିଥିଲେ ଯେ ଏପରି କୌଣସି ବିଚାରାଦେଶ ନାହିଁ ଯାହାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇପାରିବ ।

ଆମେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିଦ୍ୱାନ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କୁ ଶୁଣିଛୁ କାରଣ ସେ ଏକାକୀ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ ।

ପଞ୍ଜାବ ଏବଂ ହରିୟାଣା ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ଆଇନରେ ଏକ ବଡ଼ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଛି, ଯେଉଁଠାରୁ ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ଆସିଛି । କାହିଁକି ନା ଏହି ପଞ୍ଜାବ ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ଅଧିନିୟମ ପଞ୍ଜାବରେ ପ୍ରତ୍ୟାହାର ହୋଇଛି; ହରିୟାଣାରେ ଏହାକୁ ଯଥାର୍ଥତା ଦ୍ୱାରା ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ହ୍ରାସ କରାଯାଇଛି । *ଆତ୍ମ ପ୍ରକାଶ ବନାମ ହରିୟାଣା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ*, [1986] 1 ଏସସିଆର 399 ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ହରିୟାଣା ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ପଞ୍ଜାବ ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 (1) କୁ କ୍ଷମତାର ବାହାରେ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ବିକ୍ରେତାଙ୍କ କିଛି ସମ୍ପର୍କୀୟଙ୍କୁ ସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତିର ବିକ୍ରୟକୁ ପ୍ରାକ୍ -କ୍ରୟାଧିକାର ଅଧିକାର ଦିଆଯାଇଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାର ବିଚାର କରିବା ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ଥିବା ବିବାଦର ସମାଧାନ ପାଇଁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆଇନର ସ୍ଥିତି କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଗୁରୁତ୍ୱହୀନ କିମ୍ବା ଅପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ନୁହେଁ । ବରଂ ଏହାର ସର୍ବବ୍ୟାପୀ ବିଚାର ଯାହା ମସ୍ତିଷ୍କକୁ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ କରିଥାଏ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲ, ଦେୱାନୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାର ଧାରା 148 ଅନୁଯାୟୀ ବିବାଦର ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବେ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ନିବେଦନ କରିବେ, କାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କିମ୍ବା ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିବା କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ଅବଧି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କିମ୍ବା ମଞ୍ଜୁର ସମୟରେ ଏହା ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇପାରିବ, ଯଦିଓ ମୂଳତଃ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କିମ୍ବା ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଥିବା ଅବଧି ସମାପ୍ତ ହୋଇସାରିଛି । ସେ ଆମ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରିଛନ୍ତି ଯେ ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଯେତେବେଳେ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ମୁଦ୍ରିକରଣ ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସମୟନ ଥିବାରୁ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତିଙ୍କୁ ମୁଦ୍ରାଙ୍କ ଶୁଳ୍କ ଅଭାବକୁ ପୂରଣ କରିବାକୁ କୁହାଯାଇଥିଲା କିନ୍ତୁ ତାହା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଯଦିଓ ସେ ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି ଯେ ଏହି ମାମଲା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ପାଇଁ ନିଆଯାଇନଥିଲା, ତଥାପି ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଉଛି ଯେ ନ୍ୟାୟ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ଏବଂ ଅଦାଲତ ଦେୟ ସମ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହାର ପୂର୍ଣ୍ଣ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ଉଚିତ । ସେ ଏହା ମଧ୍ୟ ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି ଯେ ଦେୟକୁ ନିୟମିତ କରିବାପାଇଁ ଯେତେବେଳେ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତିଙ୍କୁ ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ଟଙ୍କା ଜମା କରିବାକୁ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ଅବଧି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରିବାକୁ କୁହାଯାଇଥିଲା, ସେତେବେଳେ ସେ ତାଙ୍କ ବିବେକାଧିକାର ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ମନା କରିଦେଇଥିଲେ, ଯେତେବେଳେ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ସେମାନେ ନିଜେ ଅକ୍ଟୋବର 26,1970 ମସିହା ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ଟଙ୍କା ଜମା କରିଥିଲେ, ଏହି ମାମଲାକୁ ନିଷ୍ପାଦନ ଅଦାଲତରେ ବିଚାର କରିବାକୁ ଛାଡ଼ି ଦେଇଥିଲେ । ସେହିପରି ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଜମା ପାଇଁ ସମୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରିପାରିବେ ଏବଂ କରିବା ଉଚିତ ମଧ୍ୟ, ଯାହାଦ୍ୱାରା ସି. ପି. ସି. ଧାରା 148 ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରି ଏହାକୁ ନିୟମିତ କରାଯାଇପାରିବ । ସେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଏଠାରେ ନ୍ୟାୟାଳୟର ତ୍ରୁଟି ଥିଲା ଏବଂ ଉଭୟ ପ୍ରସ୍ତାବ ପାଇଁ ସେ *ଯୋଗଧ୍ୟାନ ବନାମ ବାବୁ ରାମ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ*, [1983] 1 ଏସସିଆର 844 ଏବଂ *ଜଗତ ଧିଶ ଭାର୍ଗବ ବନାମ ଜବାହାର ଲାଲ ଭାର୍ଗବ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ*, [1961] 2 ଏସସିଆର 918 ମାମଲାର ସହାୟତା ନେଇଛନ୍ତି ।ଯାହାହେଉ, ସେ ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି ଯେ ପରେ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିବେକାଧିକାର ପ୍ରୟୋଗ ନକରିବା ଭୁଲ ଥିଲା, ମାମଲା ଯାହା ହେଉନା କାହିଁକି, ଏହି ମାମଲାକୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନ କିମ୍ବା ପୁନରୀକ୍ଷଣରେ ନିଆଯାଇନଥିଲା ।

ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଆମେ ବିଚାର ବିମର୍ଶ କରିଛୁ । ଆମର ମତ କିଛି ମାତ୍ରାରେ ତିର୍ଯ୍ୟକ ଲାଗୁଥାଇପାରେ, କିନ୍ତୁ ଆମେ ଏବେ ବ୍ୟାପିଥିବା ପ୍ରଚାର ଠାରୁ ନିଜକୁ ଅଲଗା କରିପାରିବୁ ନାହିଁ, ଯାହା ଦର୍ଶାଉଛି ଯେ ପଞ୍ଜାବ ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 (1) ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାରରେ ବିଚାରାଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ କୌଣସି ଆଇନ ନାହିଁ । ଯଦି ଆମେ ଉପରୋକ୍ତ ବିଷୟ ଉପରେ ସମସ୍ତ ବିବେକାଧିକାର ପ୍ରୟୋଗ କରୁ, ତେବେ ଆମେ ଯେକୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ ମକଦ୍ଦମାଗୁଡ଼ିକର ବିଚାରାଦେଶ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମାପ୍ତ କରିବୁ; ଯେଉଁ ମକଦ୍ଦମାଗୁଡ଼ିକ ଦେୱାନୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାର ଆଦେଶ 20, ନିୟମ 14

ଅନୁଯାୟୀ ବିଚାର ନକରିବା ପାଇଁ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଛି, ଯାହା ସେମାନଙ୍କ ବରଖାସ୍ତ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନ ସହିତ ସମାନ, ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆଜି ମଧ୍ୟ ଏହିପରି ବିଚାରାଦେଶ ପାରିତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ।

ତେବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ବିବାଦକୁ ଭିନ୍ନ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରେ ବିଚାର କରିଥିଲେ । ଏହା ବିଚାର କରିଛନ୍ତି ଯେ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତିଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଅପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ମୁଦ୍ରିକରଣ ଆବେଦନର ଅର୍ଥ ଆଇନ ଆଖିରେ କୌଣସି ଆବେଦନ ନଥିଲା, ଯେପରି ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ତରଫରୁ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା, ଏବଂ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ନକରିବାରେ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତିଙ୍କ ମତ ସଠିକ୍ ଥିଲା କାରଣ ଏହା ସଠିକ୍ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଆବେଦନଗୁଡିକ ଆଦୌ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ଏକପାଖିଆ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି କରିଥିବା ଅଦାଲତଙ୍କ ଆଦେଶର ପରିସ୍ଥିତିରୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଏହାର ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ପାଇଁ ସମର୍ଥନ ମଧ୍ୟ ନିଆଯାଇଥିଲା, ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାରୀମାନେ ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ଅର୍ଥ ଜମା କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ଯାହା କ୍ରେତାଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ବିଚାରାଦେଶ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ କୌଣସି ବାଧତା ପ୍ରଦାନ କରିନଥିଲା । ଏହି ତର୍କ ଉପରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କ୍ରେତାଙ୍କ ଆପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକୁ ବଳବତ୍ତର ରଖି ବୈଚାରିକ /ନିଷ୍ପାଦନ ଅଦାଲତଙ୍କ ରାୟକୁ ପୁନରୁଦ୍ଧାର କରିଥିଲେ । ଯେଉଁଠାରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏକକ ଉପାୟ ଅନୁସରଣ କରି ପହଞ୍ଚିଛନ୍ତି, ଆମେ ଅନ୍ୟ ଉପାୟ ଦ୍ୱାରା ପହଞ୍ଚିଛୁ । ତେବେ, ଶେଷ ଫଳାଫଳଟି ହେଉଛି ସମାନ ଯେ କ୍ରେତାଙ୍କ ଆପତ୍ତି ବଳବତ୍ତର ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ମକଦ୍ଦମାରେ ବିଚାରାଦେଶ ବିନା ପ୍ରାକ୍- କ୍ରୟାଧିକାର-ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଏହି ମାମଲାରେ ବିଫଳ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ତେଣୁ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ଭାବେ ବିଫଳ ହୋଇଛି ଏବଂ ଏତଦ୍ ଦ୍ୱାରା ଖାରଜ କରାଯାଇଛି । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜମା କରାଯାଇଥିବା ବିଚାରାଦେଶ ଅର୍ଥ, ଯଦି ପୂର୍ବରୁ ଉଠାଯାଇ ନାହିଁ, ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଠାଣ ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇପାରେ । କୌଣସି ବିରୋଧି ନଥିବାରୁ, ଖର୍ଚ୍ଚ ବାବଦରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ନାହିଁ।

ଭି. ପି. ଆର୍. ଆବେଦନଗୁଡିକୁ ଖାରଜ କରାଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:

ଶ୍ରୀ ଜଟାଧାରୀ ସେଠୀ

ଉପବିଭାଗ ଅଧିକାରୀ (ଅନୁବାଦ), ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।